

Etická komise České republiky
pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu
Zápis z 3. zasedání na Úřadu vlády ČR

Datum: 23.7.2012

Přítomní členové:

Mgr. Jiří Kaucký, PhDr. Marie Rút Křížková, JUDr. Jan Kudrna, Ph.D., MVDr. Jiří Liška, Miloslav Nerad, Miloš Rejchrt, prof. PhDr. Jan Sokol, CSc., Ph.D., PhDr. Prokop Tomek, JUDr. Stanislav Devátý, Dr.

Počet přítomných členů:

9

Omluvení členové:

0

Počet omluvených členů:

0

Další přítomné osoby:

hosté:

PhDr. Zlataše Kukánová, ředitelka Archivu bezpečnostních složek (ABS)

Počet přítomných hostů:

1

sekretariát:

Mgr. Martina Postupová, Mgr. Martina Horčíčková, Mgr. Tereza Mazancová, Ivana Langmajerová

Počet přítomných zaměstnanců sekretariátu:

4

Návrh programu:

Body k projednání s rozpravou:

1. Úvod, přivítání, různé:
 - a. Kontrola zápisu:
 - i. Úkol č. 4 z jednání Etické komise ze dne 11. 6. 2012, kterým bylo uloženo sekretariátu Etické komise oslovit MPSV se žádostí o úpravu sdělení MPSV, které je rozdáváno spolu s osvědčením účastníka odboje a odporu proti komunismu; informace o odpovědi MPSV v této věci;
 - ii. Úkol č. 1 z jednání Etické komise ze dne 27. 6. 2012 – technické zabezpečení činnosti Etické komise, včetně zajištění provozování webu.

- b. Organizační záležitosti spojené s činností Sekretariátu Etické komise, např. způsob doručování rozhodnutí Etické komise a dalších úkonů.
 - c. Metodická činnost orgánu II. stupně: forma výrokové části rozhodnutí orgánu prvního stupně; „přerušeni řízení v řízení na žádost“ – legální důvody přerušeni řízení dle § 64 odst. 1 a 2 správního řádu a analogická aplikace § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu.
 - d. Žádost o dodatečné podklady pro rozhodnutí od Ústavu pro studium totalitních režimů, Archivu bezpečnostních složek a Státního oblastního archivu v Třeboni – postup dle § 7 odst. 7 zákona č. 262/2011 Sb. per analogiam § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu; přesunutí projednání odvolání pana J. V. proti rozhodnutí Ministerstva obrany č. j. 262000929/11/2012-1027 ze dne 25. května 2012 a odvolání pana J. D. proti rozhodnutí Ministerstva obrany č. j. 262000164/11/2012-1027 ze dne 14. června 2012 na příští zasedání Etické komise.
2. Odvolání pana K. H. proti rozhodnutí Ministerstva obrany č.j. 262000203/11/2012-1027 ze dne 25. května 2012 (podkladovým materiálem je spisový materiál v případě odvolání pana K. H. společně s návrhem rozhodnutí Etické komise vytvořeným sekretariátem Etické komise).
 3. Odvolání paní M. K. proti rozhodnutí Ministerstva obrany č.j. 262000928/11/2012-1027 ze dne 25. května 2012 (podkladovým materiálem je spisový materiál v případě odvolání paní M. K. společně s návrhem rozhodnutí Etické komise vytvořeným sekretariátem Etické komise).
 4. Odvolání pana I. V. proti rozhodnutí Ministerstva obrany č.j. 262000007/11/2012-1027 ze dne 15. května 2012 (podkladovým materiálem je spisový materiál v případě odvolání pana Vaška společně s návrhem rozhodnutí Etické komise vytvořeným sekretariátem Etické komise).
 5. Odvolání pana B. O. proti rozhodnutí Ministerstva obrany č.j. 262001803/11/2012-1027 ze dne 4. června 2012 (podkladovým materiálem je spisový materiál v případě odvolání pana Ondráčka společně s návrhem rozhodnutí Etické komise vytvořeným sekretariátem Etické komise).

Schválení programu:

Usnesení:

Etická komise schvaluje program svého 3. zasedání.

pro	proti	nehlasovalo
8	0	0

Průběh zasedání:

Ad. 1.a.i.

Předseda Etické komise formálně zahájil 3. jednání Etické komise a informoval o pozdějším příchodu pana MVDr. Lišky a představil ředitelku Archivu bezpečnostních složek PhDr. Z. Kukánovou.

Paní PhDr. Křížková vznesla dotaz ohledně konkretizace kompetencí Etické komise. V následné debatě byla pravomoc Etické komise jako odvolacího orgánu vyjasněna. Dále byla podána zpráva o reakci MPSV na jeho dopis se žádostí úpravu sdělení MPSV, které je

rozdáváno spolu s osvědčením účastníka odboje a odporu proti komunismu dle bodu 1.a.i. Paní dr. Křížková tento přístup ocenila a navrhla pozitivní diskriminaci při zpracovávání spisů, aby byly řazeny s ohledem na věk účastníků řízení. Členové Etické komise vyslovili politování nad případem paní Růženky Krásné - Koškové, která se nedožila vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu a vítají snahu MO i ABS o přednostní vyřizování žádostí nejstarších žadatelů.

Dále předseda informoval o dopisech na Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra – odbor archivnictví a spisové služby a Národní archiv, jež se týkaly možné skartace spisů, které by mohly sloužit jako podklady pro rozhodování Etické komise, zejména soudních spisů tzv. rehabilitačních.

Ad. 1.a.ii.

Úkol sekretariátu: Zjistit požadovanou konfiguraci notebooků (software a hardware) pro členy Etické komise a v jednání s Úřadem vlády zajistit jejich přidělení. Úkol trvá.

Mgr. Postupová informovala o dalším postupu k novele zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu o platu, ve znění pozdějších předpisů, která by obsahovala způsob odměňování členů Etické komise. Předseda spolu se sekretariátem Etické komise vytvoří koncept návrhu legislativního řešení, který bude členům Etické komise rozeslán k vyjádření; následně bude v případě řádného legislativního procesu postoupen příslušnému členu vlády k provedení mezirezortního připomínkového řízení etc. Pokud by vláda zvolila jiné legislativní opatření (např. formou pozměňovacího návrhu k projednané novele zákona o platu), bude materiál neprodleně připraven.

Ad. 1.b:

Podána informace o některých problémech administrativního charakteru souvisejících s tím, že Úřad vlády nemá postavení „klasického“ správního orgánu; problémy s doručováním procesních úkonů do vlastních rukou (§ 19 a násl. SŘ) již byly odstraněny a používá se správný vzor úředních obálek.

Ad. 1.c:

K informaci o problému při přerušování řízení o žádosti o vydání osvědčení se Etická komise shodla, že Ministerstvo obrany je třeba vyzvat, aby upravilo svou aplikační praxi a případná procesní pochybení napravilo. Bude řešeno formou metodického dopisu předsedy Etické komise na Ministerstvo obrany v této věci; před odesláním dopisu bude koncept zaslán členům Etické komise k případnému vyjádření. Součástí dopisu bude též prosba k urychlení vyřizování žádostí nejstarších žadatelů (osobních účastníků odboje a odporu), případně pozůstalých manželů po účastnících odboje a odporu.

Ad. 1.d:

Předseda Etické komise sdělil důvody, které vedly k oslovení dotčených institucí se žádostí o předložení případných dalších dokladů, které zajistí, aby rozhodnutí Etické komise bylo v souladu s § 3 SŘ a dále § 6 odst. 3 a §7 odst. 7 zák. č. 262/2011 Sb.

Ad. 1. různé:

Paní ředitelka Kukánová informovala o probíhající spolupráci mezi MO a jejich formách, a dále o počtu předávaných věcí. Upozornila, že na ABS se žádostmi 3. odboje zabývá více než polovina jeho zaměstnanců, a to vedle jejich dalších činností dle zákona.

Pan Nerad vyslovil pochybnost o rychlosti práce a o přístupu ABS ve věcech žadatelů o vydání osvědčení v případech, které jsou jasně podloženy soudními spisy z 50. let.

Paní ředitelka ABS na to sdělila, jak pracuje ABS a jak přistupuje ke zkoumání archivních materiálů souvisejících s jednotlivými žádostmi a o času, který je k tomu třeba.

Pan Nerad se otázal, proč je jedna žádost zkoumána opakovaně několika institucemi z týchž hledisek.

Pan prof. Sokol vyzval k větší flexibilitě při vyhotovování stanovisek, aby nedocházelo k duplicitní činnosti archivních pracovišť; dále uvedl, že by žádosti pro vyhovění mělo postačovat nalezení jednoho relevantního dokumentu odůvodňujícího oprávněnost žádosti (při neexistenci zákonných překážek).

Paní ředitelka ABS vysvětlila komplexní povahu odborné archivní činnosti a upozornila, že je třeba projít větší rozsah materiálů, neboť dokumenty se mohou nejen doplňovat, ale rovněž popírat.

Místopředseda Etické komise podpořil postoj paní ředitelky ABS a potřebu zkoumat dostupné dokumenty se všemi vazbami, neboť některé případy mohou být složité a komplikované a jsou i případy, kdy postoj a činnost žadatele o vydání osvědčení ke komunistickému režimu se v průběhu času ve smyslu požadavků zákona č. 262/2011 Sb. měnil.

Paní ředitelka ABS opět zdůraznila podstatu práce archiváře a dodala, že není v kompetenci ABS hodnotit sesbírané a obstarané dokumenty a přezkoumávat, jak s dokumenty a stanovisky předanými ABS, ÚSTR atd. nakládá a ve správním řízení je hodnotí správním orgán, tedy MO.

Pan dr. Kudrna upozornil, že i zákon č. 262/2011 Sb. počítá s tím, že negativní činnost žadatele o vydání osvědčení může převážit jeho činnost pozitivní, a proto je třeba dohledat všechny relevantní archivní materiály.

Paní ředitelka ABS uvedla, že díky částce 100.000,- Kč, která je spojena s vydaným osvědčením, se ABS musí zabývat větším množstvím zjevně neoprávněných žádostí, které blokují vyřízení žádostí skutečných účastníků odboje a odporu.

Předseda Etické komise uvedl, že časem bude jistě prozkoumána a komplexně zdokladována činnost jednotlivých odbojových skupin, čímž se posuzování žádostí jejich dalších členů výrazně urychlí.

Pan dr. Devátý podpořil stanovisko pana dr. Kudrny a požádal, aby bylo opatřováno co nejvíce relevantních podkladů k jednotlivým žádostem.

Předseda Etické komise v této souvislosti odkázal na případ č.j: 9347/2012-EKO a procesní souvislosti žadatelových opakovaných doplňování podání a odvolání, co do skutkových tvrzení (včetně zcela odlišné činnosti konané v jiné době, než za kterou žadatel původně o přiznání statusu účastníka odboje a odporu žádal) a návrhů na provedení dalších důkazů, tedy ve svém důsledku možného protahování řízení.

Pan prof. Sokol uvedl, že není smyslem zákona č. 262/2011 Sb. provádět důkladná bádání a komplexní šetření ve všech historicky relevantních věcech nad rámec požadavků zákona č. 262/2011 Sb. a doporučil postupovat efektivněji, tedy posuzovat věc primárně z hlediska naplnění zákonných podmínek přiznání statusu účastníka odboje a odporu a neexistence zákonných překážek přiznání tohoto statusu.

Předseda Etické komise připomenul potřebu přednostního vyřizování některých žádostí, a to zejména s ohledem na věk žadatelů osobních účastníků odboje a odboru, případně jejich pozůstalých manželů.

K dotazu pana dr. Devátého paní ředitelka ABS sdělila, že i v případě nalezení jednoho dokumentu, na jehož základě lze žádosti vyhovět, se dohledávají další relevantní dokumenty spojené s konkrétním žadatelem. Paní ředitelka při této příležitosti pozvala členy Etické komise k návštěvě ABS spojené s prezentací praktické tvorby stanoviska ABS.

Pan Nerad apeloval na to, aby bylo rozlišováno mezi prostým plněním vlasteneckých povinností a aktivní činností v odboji nebo odporu ve smyslu zákona č. 262/2011 Sb. s tím, že jen za tu je možno vyhodnotit žádost jako oprávněnou a následně vyplatit jednorázový příspěvek.

Ad. 2.

Ve věci pana B. H., vedené na Úřadu vlády ČR pod č.j.: 9347/2012-EKO, bylo odhlasováno usnesení, které je součástí spisového materiálu a s ohledem na zásadu nevěřejnosti správního řízení je nevěřejné.

V souvislosti s tímto případem bude zpracován obecný závěr týkající se aplikace § 82 odst. 4 správního řádu.

Ad. 3.

Ve věci paní M. K., vedené na Úřadu vlády ČR pod č.j.: 9351/2012-EKO, bylo odhlasováno usnesení, které je součástí spisového materiálu a s ohledem na zásadu nevěřejnosti správního řízení je nevěřejné.

Ad. 4.

Ve věci pana I. V., vedené na Úřadu vlády ČR pod č.j.: 9349/2012-EKO, bylo odhlasováno usnesení, které je součástí spisového materiálu a s ohledem na zásadu nevěřejnosti správního řízení je nevěřejné.

V této souvislosti lze doporučit MO zkoumat úžeji spolupracovat s nestátními subjekty držícími relevantní dokumenty jako je knihovna Libri Prohibiti, kde je mimo jiné uložen archiv VONS a s jejím ředitelem Jiřím Gruntorádem využívat údaje z jejích fondů, například k potvrzení podpisu Charty 77. Prof. Sokol doporučuje využívat publikace vztahující se k rozhodnému období, např. Prečan, Vilém: Charta 77. 1977-1989 Od morální k demokratické revoluci, ÚSD ČSAV - Čs. středisko nezávislé literatury – Archa, 1990.

Ad. 5.

Ve věci pana B. O., vedené na Úřadu vlády ČR pod č.j.: 10637/2012-EKO, bylo odhlasováno usnesení, které je součástí spisového materiálu a s ohledem na zásadu nevěřejnosti správního řízení je nevěřejné.

Zápis byl vyhotoven s využitím záznamu z jednání.

Zapisovatel:

Martina Postupová
Mgr. Martina Postupová,
tajemnice Etické komise

Schválil:

Jiří Kaucký
Mgr. Jiří Kaucký,
předseda Etické komise